

Még egy hozzászólás a divat örületéhez

Csipke — bársony — selyem

Makó, április 4.

Vajjon mit szól hozzá egy frontról hazatérő katona, ha színházban, éttermekben, cukrászdákban csipkébe, prémekbe, selymekbe burkolt urkölyt lát tipegni, dekoltálva, piparózva egész a szívükig, a toaletjék a szövetszavarással, a hüség tébolyának, a francia fürdőhelyek kokott eleganciájának istenkáromló karrikatúrája. A francia tengerpartok, ahol egykor csak a párisi szabókirakatokból kilépett karcu reklámhölgyek mutogatták a bokájukat, most a legemesebb és legdrágább kincses, férfivérrel öntözött harcterek a németek nyugati frontján. És nők, akik itt nálunk és máshol elfelejtik, hogy millió és millió férfi, akinek ott anyja hitvese, menyasszonya imádkozik, vagy fekete kendőben borul az asztalára, hogy millió és millió katona lövészárkban fekszik, a halállal, a bénasággal, a nyomerrel nézve éjjel és nappal farkasszemet, a fiom, előkelő és igéző jelenségek hat méter széles szoknyát viselnek, a szeknyájuk alját négyujnyi széles finom bőrral szegik, az alszoknyájuk többé kerül, mint amennyiből négy árva gyermek egy évig él, iskolázik, hasznos polgárává válik a jövő nek.

Ez a háború sok kérdést vet fel és mi nem tudunk, nem akarunk közönyösen, vagy megvető gusztussal kitérni a női luxusként kétségbeesztő és esztelen túltengése elől.

Az ériasi ellentét: az egyik részen a derék, imáadásra méltó nő, aki a léifentartási cikkekké horribilis drágasága köepette férjétől, gyermekétől, családjá fentartótól elszakítva, tisztán és becsületesen áll a háború fergetegében, a másik részen a komolyságunkat, szanvedésinket, jövőnkbe vetett hitünket inzultáló látványosság csipkében, prémekben, selyemben, ékszerekben, miathá az egész világháború alkalom veina csupán számára, hogy kifestve, hidegen, érzéstelenül ragyogjon, akár egy egyiptomi bálvány.

A háború tizenkilencedik hónapjában igenis bűnnek tartjuk a 300—300 koronás utcai öltözékeket, a kétszáz koronás lakkeszmákat, az ezreket érő, most özszevásárolt prémeket, s női hüségnek mérges, szines és illatos virágát. Nem morális érzésünk túltengésében, nagyképtűségből tartjuk bűnnek, hanem azért, mert ez megalázó a férfiak harctéri szanvedéseire, riktó ellentét a gyász fekete színével szemben és kihívja azoknak elkeseredését, akiknek a kenyér, a hús, a tej és a szén: elérhetetlen áalom.

A háború a legáltalánosabb intézmény: általában mindenki adófizetője. Ki vérrel, ki pénzzel osztózik a közös cél érdekében való erőfeszítésben, a fronton, a front mögött, vagy az otthonában. Amikor mindenkinek megvan a maga gondja, nem akarunk provokálóan gondatlan arcképeket látni. A művelt emberiség nagy tragé-

diáját ne nézze senki kacagva. É: ha már van lélek, aki fölött nyomtalanul szállott el ennek a hónapnak a boldogtalansága, aggodalma, lélegzetvisszafojtva várta sok pillanata, úgy örüljön neki és ne tünessen vele ahol mindnyájan veszítettünk, neki nem volt veszteni valója.

Megindult orvudiatunk az önfeláldozó asszonyoké, akik méltók hőseinkhez és halottainkhoz és a gondjakra maradt gyermekekét és — sajnos! — napról-napra szaporodó árvaikat istenfélelemben, hazaszeretben nevelik.

Legyen egy szívvé, egy lélekké a magyar női társadalom és pusztítsa el, dobja el magától a féktelen, esztelen, méregdrága ruhadivatot, mely ellenkezik a háború által reánk rétt ünnepélyes komolysággal, de ellenkezik a józan ésszerűséggel és honleányi érzéssel is.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár. Április 5. Szerda. Róm. kath. és Protestáns Ferr. Vincs. Görög-orosz március 24. Nikon. Nap kel 5 óra 41 perckor, nyug. szik 6 óra 28 perckor.

— A 47—48 évesek berukkolása. Ma rukkolnak be az „öreggek” sorából a 47—48 évesek. Ilyen rekrutá is akad pár száz Makóról. Ezek az emberek már nyugodtabban mennek katonákhoz, mert a már benntelvé öregek-től csak jót hallottak beszélni, az előzékeny s finom bánásmódról, amelyben az öregeket részesítik. Átalában a legnagyobb figyelemmel s mondhatni gyöngédséggel kezelik az öregeket, kiknek igazán nincs okuk panasza. A 47—48 évesek bevonulásával elmegy az öregek-ből az „utolsó eresztes”. Most aztán jönnek a 18 évesek.

— A mezőgazdasági állapot. Az eszményien szép időjárás folytán az egész országban kitűnő a mezőgazdasági helyzet. A déli vármegyékben szápen megbokrosodott az őszi vetés, kivált a korai: már néhol tulbujja kezd lenni és a mesterséges ásolás helyett legeltetik az ilyen vetéseket. Kinek juhái vannak, azokkal járhatja be őket, más kecskét, vagy teheneit, üszőt, tinóit ereszt rá a buzákra, de még a sertésekkel is legeltetik. Büszkélkedve emlegetik a gazdák, hogy a háború dacára is annyi őszi vetettek, mint békeidőben és a tavaszi kalászosok nagy tömege majd alaposan kipótolja az esetleges hiányt. Volt fenékvis bősége-sen, de a kiszáradás és a nappali meleg időjárás csodákat művelt. Így hát tavaszi gabona is kerülhet annyi a földbe, mint máskor. Már van elég sok szápen kikelt árpa-és zabvetés.

— Szénáról-szalmáról. A földmívelési miniszter 20.563. számú rendeletéből: Oly szén- és szalmakészletek, amelyek az országból leendő kiszállításra vannak szána, igénybevételek. Ehez képest, ha valamely közigazgatási hatóságnak tudomására jutna, hogy bárki szénát és szalmát az országból kiszállítani szándékozik, a kiszállítást mindenképen akadályozza meg és a konkrét esetet táviratilag azonnal jelentse. Igénybevételnek továbbá azok a szénakészletek is, amelyek termelőnél vagy kereskedőnél, mint a gazdasági szükségletet meghaladó fölösleg jelentkeznek. Ha a közigazgatási hatóságnak tudomására jut, hogy valaki fölös készletekkel rendelkezik, erről azonnal jelentést tenni tartozik. Ha a készlet birtokosa vitatja, hogy az szükségletet meghaladná, a törvényhatóság első tisztviselője az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség meghallgatása után köteles ezen kérdés fölött határozni.

— Elmentek a 28 azok. Még a háború elején került Prágából Szegedre a 28. gyalogezred. Hetekkel ezelőtt Királyhidára helyezték az ezredet, ahová néhány százada már el is ment. A többiek azonban az ott dühöngött járvány miatt kénytelenek voltak Szegeden maradni. Most, hogy a járvány megszűnt, vasárnap este utra kelt az ezred hátralevő része is. Hir szeriat a munkácsi honvédegyezred körül a helyükbe Szegedre. Kár, hogy nem a 46 osok jönnek vissza Brassóból, legalább sok jó makói közelebb lenne szükebb házójához.

— Cirokszakáll-eladás Mezőhegyesen. A mezőhegyesi m. kir. állami ménesebirtokon termelt mintegy 120 métermássa cirokszakáll eladása céljából április hó 6 án délelőtt fél 11 órakor a ménesebirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében versenytárgyalás fog tartatni.

— A kis gyermek halála. A szegedi törvényszék ma vont a felősségre Sipos Józsefné mezőhegyesi asszonyt, akinek egy éves Ferenc nevű fia egy érzetlen pillanatban megvitt egy csésze zsirszódat, amely megölte a kis gyereket. A csendőri nyomozás során kiderült, hogy a szóda hollétérti Siposné nem is tudott, mert az a vele közös konyhán élő Torma Ferencné volt. A nyomozás során megállapított továbbá, hogy a kis gyerek el nem érhette, hanem azt valószínűleg a vele játszó Tormáné idősebb kis fia adta oda neki. A szegedi királyi törvényszék enybitő körölménynek vette, hogy Siposné férje bovonult s így ő gondoskodik családjáról, viszont a kis fiú csak egy félóra hágya egyedül, ezért Sipos Józsefnét a vád alól felmentette.

— Ot vagon petroléum kisiklott és azétfolyt az aradi állomásra. Tegnap este tíz óra tájban a vasúti gyorsárúraktár közelében az erdélyi tehervonat eddig ismeretlen okok folytán kisiklott. A tehervonathoz öt vagon petroléum tartány volt csatolva és a kisiklás következtében ez az öt vagon sérült meg legjobban. Mind az öt tartány használhatatlanná vált és a bennük levő harmincezer liter petroléum kiömlött. A késő esti órákban a rengeteg petroléum az egész várost elárasztotta szagával. A pályaudvaron szettek a még megmenthető olajat felszivattyuzni, de a petroléum legnagyobb része egy közeli esatornába folyt, mely azt az élőviz esatornába vezet le.

— A bábákat is összeírják. A rendkívüli gyermekhalandóság okainak kifizérése céljából a belügyminiszter elrendelte, hogy minden hatóság tartozik legkésőbb március 31 ig a küldött statisztikai lapok szeriat a működésben

levő bábákat összeírni s az adatokat április 10-ig a Központi Statisztikai Hivatalba felküldeni. Szóval csak egy kis statisztika készül, ép ezért nem kell megijedni a tudós golya néniknek, nem fogják őket requirálni s bábaközpon-tot sem fognak létesíteni.

— A hadifogoly-listák árusítása. Budapestről jelentik: A hadügyminiszterium tudvalevőleg március 11 én adta ki az első számú hadifogoly-listát, amely azoknak a hadifogolyoknak a névsorát tartalmazza, akiknek illetőségi helyét vagy csapatbészását a Vörös Kereszt Egylet, vagy az ellenséges államok vörös keresztjei által átadott veszteség-listák adataiból eddig pontosan megállapítani nem lehetett. Az első számú hadifogoly-jegyzék — amely 260 oldal terjedelmű — körülbelül 15 000 hadifogoly nevét közli alfabetikus sorrendben. A hadifogoly-listának újabb számai szintén már a legközelebb megjelennek. A hadifogoly-listákra száz ivenkint 2 K 50 fill. t lehet előfizetni az udvari és állományománál (Verlag der K. u. K. Hof- und Staatsdruckerei, I. Seilerstraße 24.)

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: özv. Marjai Antalné Dura Klára 71 éves, Rosenwasser Jenő 3 hónapos korában.

Egy makói fiu — Montenegroban

Érdekes levél a fekete hegyek országából

Makó, április 4.

Igen érdekes levelet írt egy makói fiu Montenegroból. Leírja az ottani állapotokat s élményeit attól a perctől kezdve, hogy Montenegroba vitték őket. Az érdekes levél a következő:

Utazásuk március 5 én Szerbiából Fiuméba ért. Itt egy napig kellett várni, míg megkaptuk a Ferenc József nevű nagy tengeri hajót. A 2000 embernél többet és vagy ötven kocsit, lovat, ökröt, municiót csak úgy nyelte a hajó belseje. Mi csak néztük, hogy mi fér egy tengeri hajóba és 7-én észrevétlenül elhagytuk Fiume városát.

Délre kelve elértük Zára kikötőt, hol a hajó estig az öbölben vesztegelt. Este 5 órakor leparancoltak mindenkét a hajó belsejébe.

Nem tudtuk, miért jött most ilyen hirtelen parancs, még az ember dolgára is jelentkezéssel mehetet fel a fedélzetre. En is jelentkeztem éjnek idején, s akkor láttam a tengeren, hogy fedezet alatt megyünk. mert ellenséges területen vagyunk. Még pedig egy nagy páncélos elől és két oldalt egy-egy cirkáló között.

Reggelre kelve nagy szél kerekedett, az ugynevezett bóra szél lehetett, mert igen hideg és erővel le akarta taszítani az ember-

a fedélzetről. Mikor felbujtunk a hajóból, láttunk egy szép kikötő várost, s hajónk két kilométer távolságban a parttól kikötött.

Fúj a szél, de nagyon. Este ismét le a fenékre volt a parancs, már tudtuk, hogy az éjjel ismét ellenséges tengerre jutunk. Kezdünk még félni is, a szél hajónkat himbálta, az ember szédült, mert szárazföldi ember ilyent még nem érzett, majd hányinger kezd érni egyiket-másikat, mindenki fél a tengertől és a hajótól, míg végre elértük Spalaté kikötőt.

Igen szépen tűnik fel a tengerrel nézve. Innen ismét éjjel manőverünk tovább és reggelre Ragusa felé kötött ki a hajónk nyílt tengeri kikötőben.

Már nemcsak féltünk, hanem valósággal úgy éreztük az ember magát, mikor jött a parancs, hogy le a hajó fenékre, mintha a sírgödörbe menné az ember. Lent kikaszátó a meleg, a hajó himbálódik a nagy szélrel és a félelem, hogy hátha jön az ellenséges terpedé, és itt lesz halálunk, a halak megszönek.

Végre 11 óra délután elértük Cattaró kikötőjét itten kiszállás lett, s örömmel jöttünk ki a hajóból, melyet koporsóknak képzeltünk már, mert egy elasz ember utazás közben meg is halt a hajónkon, melyet egy szép kikötőben koporsóba tettek és négy katonát kivitte a temetőbe. Addig mi a hajón vártunk.

Cattaróban szép sétakeret a tenger mellett, a vár körül mindennél viz felelik, ériási hegyekkel körves-körül övezve. A vár falán 3 magaslattal jelzi a várat. Estére kelve leszoktam a partra a hajóról és bementem a városba, de nem tudtam mindjárt bejutni, sokáig kellett keresnem, míg végre megtaláltam a vár kapuját, melyen be kellett jutni a városba. Kényeret kerestem, de már 8 óra lévén, sárva volt a pékület. A vár kapuja 18 lépés széles falazattal van bent a városban. Keskeny utcák, alig fél elhárom ember egymás mellett, és amint felnéztek, négy és öt emeletes házak vannak benne, amit a tenger felől még a hajóról sem lehetett látni. A vár belsejében szép házak, templom és színház is van. Éppen játszott a társulat.

A főtere akkora, mint Makón a kenyérbiz területnek negyedrészese. Csak nem győzök bámulni, hogy a hajóról semmit sem lehet észrevenni, hogy mi van bent a városban, és igen feltűnik, hogy 4 és 5 emeletes házak vannak és igen szűk utcákkal. Három oldalán igen magas hegyek, 1400 méteresek. Mindenütt magyar katonák, a fák zöldék.

Itt kaptunk a menetelés előtt dohányt és kenyéret. Az új tavasias volt, babér fák alatt töltöttük az éjt, nem úgy mint Szerbiában kősziklákön. Cattarónak re-

mek temetője van, gyönyörű egyenes égneknylé fenyőfákkal. Most is éppen egy katonát temettek el, kísérelje tiz katonát volt és a pap. Egyszerű gyalalalan koporsóba lett a kövesekbe letéve.

Cattaróbel 13.án reggel 7 órakor indultunk fel a hegyre Montenegro felé, a hegyet nagynehesen megmásztuk délután 1 órára. A hegy 1800 méter magas, az ember ába majd le szakadt, harsassáju bakancsem ugyan megkoptatja a kőszikla, kigyóalaku utakon haladva fel, a fejünk felett nagy vasokozásban vastag drótkötélen bányászák ki az aranyat és rezet. Végre délután 3 órára elértük Lovosen nevű várost, mely már Montenegró terület, elől 5 hazánkuk kőszerszerű házival áll, beljebb apró kvadrátba épült kis viskók, csupa kősziklából. Van teteje szalma, kőmény az nem látható egyetlen házakon se, itt bekvártélyostak a templomba, de itt már a templom másik csapatnak volt kiadva éjjeli kálásra és a századunknak kikellett jönni, éppam esett az eső, de nagyon, jéggel és mekának most ebben a viharba 1200 méter magasságban ott kellett állni az ég alatt a további parancsot várva, átázva a bőrig. (Folytatjuk)

Holttest az uton

Véres titok

Makó, április 4.

Nagyváradon a Holdvilág-utca-ban vasárnap éjjel egy óra tájban az arra hajtó Szellő József bérkocsis az utisten keresztibe fekvő egy véres emberre bukkant.

Bevitte a közeli zsulatába. A mellén szorított sebeket észlelték. Átszállították a kóskérházba, ahol a nála talált írásokból megállapították, hogy Morus Sándor tizenhat éves inasfiával azonos.

Kihallgatni nem lehetett, mert anélkül, hogy újra eszmélésre tért volna, meghalt. A rendőrség nagy-aranyu nyemest indított a rejtelmes esetben.

Egy
kisasszony
azonnal felvételik
IRITZ SAMUEL özv.
cégnél.

Egy ügyes
vincellér
kerestetik IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Szerkesztői üzenet

N. N. Bár névtelen levelekre nem válaszolunk, az Ön levelével mégis kivételesen foglalkozunk. Sőt mai vezércikkünk ép az Ön levelének hatása alatt íródott. Tudjuk nagyon jól, hogy a makói asszonyok mily szorgalmasak s munkások s bisony mondjuk, hogy mindenki megemelheti kalapját a derék makói asszonyok munkássága a szorgalma előtt.

REGÉNY.

Egy világváram rejtelmesei.

(1152)

117. fejezet.

Ujabb csapás.

— Mi bántja az én uradmet?
— Beppo! mondá Márta szeméremben, fájdalommal szívvél tudtadra kell adnom valamit.
— Hah! kiáltott fel Beppo felindulva, nemde a herceghes akarják a signorát kényszeríteni?
— Kényszerítésről nincs szó — a herceg nem is jön el többé hozzánk, mert félreérthetetlenül tudtára adtam neki, hogy kár magát tovább fárasszani.

Beppo erre felujjongott.
— Mindannak dacára válnunk kell! tette hozzá Márta.

— Visszatérnek hazájukba? kérdé Beppo ijedten.

— Még nem tudom, mire fogja magát atyám elhatározni! De azt tudom, hogy összejöveteleinket nem nézné szívesen s én nem akarok neki újabb fájdalmat okozni.

Beppo lehorgasztá fejét. Határtalan fájdalom tükröződött le arcán. Egyszerre felvágta fejét:

— Signora! Ez lehetetlen! Ebben én bele nem nyugodhatom! Még kellene halnom, ha nem láthatnám többé.

Szenvedélyesen megragadta Márta kezét és szívéhez szorította:

— Nem lehet, nem lehet! kiáltá. El nem maradhatok a signorától! Leszek rabzolgája, leszek kutyája, de utána megyek!

— Hova gondolsz Beppo — atyám ezt nem engedné!

Erre elmondta Misi történetét.

— Ebből láthatod, hogy atyámnál visszatérésre találna a mi ismeretségünk.

— Oh signora, miért nem merdja, hogy szerelmünk?

— Nem, nem Beppo! Nekünk nem szabad egymást szeretnünk! Beppo felszökött és szenvedélyesen kiáltá:

— Igen, mert én egy szegény komédiás vagyok! De vajjon a szegény ember ki legyen rekesztve a boldogságból? Vajjon a gazdag urek szerelme különb, mint a miénk? Oh signora ne bízzék a gazdagokban! Elég szer láttam én, mily nyomerult hitszegők ezek! A nő csak játékszer kezükben! Nem igazi szerelem az, ami bennük lobog, hanem undok kővágy, melynek kielégítése után ott hagyják őt megtörri szívével, keservével és csalódásával. Amde az én szerelmem olyan tiszta, mint az égi

láng, mely a felhők titokteljes méhében fogantatik! De rembol is mint a villám...

Folyt. köv.

Árverési hirdetés.

Április 6-án délután 4 órakor a csanádi vasut Makó állomásán 74 zsák vöröshagyma, 2885 kg., mint kézbesíthetetlen szállítmány elárvereztetik.

Makó, 1916. április 4-én.

Allomástnök:
BABOS.

Értesítés.

Fog-koronák, hidak, egész fogsorok, szájpaddás nélkül, aranyból, platinából, fogtömések és ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcelánból, fog-kövek eltávolítását, fogak fehéritését és hibás fogsorok átalakítását elvállalom. 23 éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt több éveken keresztül Budapesten és Berlinben tapasztaltam, felbátorít arra, hogy ezen szak tudásom a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe ajánljam. — Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Bőha-féle ház, Makón.

Makói Urania Színház

Csütörtökön, április 6-án este fél 9 órakor:

Tavaszi dér

Dráma 3 felvonásban

Fern Andra

a főszerepben.

Nitűnő kiegészítő műsor!

Helyárok a rendezők.

Még egy hozzászólás a divat örületéhez

Csipke — bársony — selyem

Makó, április 4.

Vajjon mit szól hozzá egy frontról hazatérő katona, ha színházban, éttermekben, cukrászdákban csipkébe, prémekbe, selymekbe burkolt urkölyvet lát tipogni, dekoltálva, piperézve egész a szívükig, a toalet-ják a szövet-pazarlásnak, a hiúság tébelyának, a francia fürdőhelyek kokott eleganciájának istenkáromló karrikatúrája. A francia tengerpartok, ahol egykor ezek a párisi szabókirakatokból kilépett karcsú reklámhölgyek mutogatták a bokájukat, most a legemesebb és legdrágább kincsesel, férfivérrel öntözött harterek a németek nyugati frontján. És azok, akik itt nálunk és máshol elfelejtik, hogy millió és millió férfi, akiket etthen anyja hitvese, menyasszonya imádkozik, vagy fekete kendőben borul az asztalára, hogy millió és millió katona lövészárkban fekszik a halállal, a bánással, a nyomorral nézve éjjel és nappal farkasszemét, a finom, előkelő és igéző jelenségek hat méter széles szoknyát viselnek, a szoknyájuk alját négyujnyi széles finom bőrrel szegik, az alsószoknyájuk többé kerül, mint amennyiből négy árva gyermek egy évig él, iskolázik, hasznos polgárává válik a jövőnek.

Ez a háború sok kérdést vet fel és mi nem tudunk, nem akarunk közönyösen, vagy megvető gusztussal kitérni a női luxusnak kétségbeesztő és esztelen túltengése elől.

Az óriási ellentét: az egyik részben a derék, imádásra méltó nő, aki a létfentartási cikkek horribilis drágasága köepette férjétől, gyermekétől, családjá fentartóitól elszakítva, tisztán és becsületesen áll a háború fergetegében, a másik részben a komolyságunkat, szenvedéseinket, jövőnkbe vetett hitünket inzultáló látványosság csipkében, prémbe, selyemben, ékszerekben, mintha az egész világháború alkalom volna csupán számára, hogy kifestve, hidegen érzéstelenül ragyogjon, akár egy egyiptomi bálvány.

A háború tizenkilencedik hónapjában igenis bűnnek tartjuk a 300—800 koronás utcai öltözékeket, a kétszáz koronás lakkeszmákat, az ezeket érő, most összevásárolt prémeket, s női hiúságnak mérges, szines és illatos virágát. Nem merális érzésünk túltengésében, nagyképűségből tartjuk bűnnek, hanem azért, mert ez megalázó a férfiak harctéri szenvedéseire, riktó ellentét a gyász fekete színével szemben és kihívja azoknak elkeseredését, akiknek a kenyér, a hús, a tej és a szén: elérhetetlen álm.

A háború a legáltalánosabb intézmény: általában mindenki adófizetője. Ki vérrel, ki pénzzel osztzik a közös eél érdekében való erőfeszítésben, a fronton, a front mögött, vagy az otthonában. Amikor mindenkinek megvan a maga gondja, nem akarunk provokálóan gondatlan árakat látni. A művelt emberiség nagy tragé-

diáját ne nézze senki kacagva. És ha már van lélek, aki fölött nyomtalanul szállott el ennek a hónapnak a boldogtalansága, aggodalma, lélegzetvisszafojtva várt sok pillanats, úgy örüljön neki és ne tüntessen vele ahol mindnyájan veszítettünk, neki nem volt veszteni valója.

Megindult csudálatunk az önfeláldozó asszonyoké, akik méltók hőseinkhez és halottainkhoz és a gondjaikra maradt gyermekeiket és — sajnos! — napról-napra szaporodó árvákat istenfélelemben, hazaszeretletben nevelik.

Legyen egy szívve, egy lélekké a magyar női társadalom és pusztítsa el, dobja el magától a féktelen, esztelen, mérgegrága ruhadívatot, mely ellenkezik a háború által reánk rótt ünnepléses komolysággal, de ellenkezik a józan ésszerűséggel és honleányi érzéseivel is.

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár. Április 5. Szerda. Róm. kat. és Protestáns Ferr. Vincz. Görög-orosz március 24. Nikon. Nap kel 5 óra 41 perc, nyug. szik 6 óra 28 perc.

A 47—48 évesek berukkolása. Ma rukkolnak be az „öregek” sorából a 47—48 évesek. Ilyen rekruta is akad pár száz Makóról. Ezek az emberek már nyugodtabban mennek katonákhoz, mert a már beutalt öregek-től csak jót hallottak beszélni, az előzetes s finom bánásmódról, amelyben az öregeket részesítik. Általában a legnagyobb figyelemmel s mondhatni gyöngédséggel kezelik az öregeket, kiknek igazán nincs okuk panasznra. A 47—48 évesek bevonulásával elmegy az öregek-ből az „utolsó ereszés”. Most aztán jönnek a 18 évesek.

A mezőgazdasági állapot. Az eszményien szép időjárás folytán az egész országban kifűnő a mezőgazdasági helyzet. A déli vármegyékben szépen megbokrosodott az őszi vetés, kivált a korai: már néhol tubuja kezd lenni és a mesterséges sárolás helyett legeltetik az ilyen vetéseket. Kinek juhái vannak, azokkal járattja be őket, más kecskét, vagy teheneit, üszöit, tinóit ereszli rá a buákra, de még a sertésekkel is legeltetik. Bűszkélkedve emlegetik a gazdák, hogy a háború dacára is anyai öszi vetettek, mint békeidőben és a tavaszi kalászosok nagy tömege majd alaposan kipótolja az esetleges hiányt. Volt fenékvíz bősége, de a kiszáradás és a nappali meleg időjárás csodákat művelt. Így hát tavaszi gabona is kerülhet anyai a földbe, mint máskor. Már van elég sok szépen kikelt árpa-és zabvetés.

Szénáról-szalmáról. A földmívelési miniszter 20.563. száma rendeletéből: Oly szén- és szalmakészletek, amelyek az országból leendő kiszállításra vannak szárvá, igénybevételek. Ehez képest, ha valamely közigazgatási hatóságnak tudomására jutna, hogy bárki szénát és szalmát az országból kiszállítani szándékozik, a kiszállítást mindenképen akadályozza meg és a konkrét esetet táviratilag azonnal jelentse. Igénybevétel-

nek továbbá azok a szénakészletek is, amelyek termelőnél vagy kereskedőnél, mint a gazdasági szükséglet meghaladó fölösleg jelentkeznek. Ha a közigazgatási hatóságnak tudomására jut, hogy valaki fölös készletekkel rendelkezik, erről azonnal jelentést tenni tartozik. Ha a készlet birtokosa vitatja, hogy az szükségletet meghaladja, a törvényhatóság első tisztviselője az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőség meghallgatása után köteles ezen kérdés fölött határozni.

Elmentek a 28 asok. Még a háború elején került Prágából Szegedre a 28. gyalogezred. Hattal ezelőtt Királyhidára helyezték az ezredet, ahová néhány százada már el is ment. A többiek azonban az ott dühöngött járvány miatt kénytelenek voltak Szegeden maradni. Most, hogy a járvány megszűnt, vasárnap este utra kelt az ezred hátralevő része is. Hír szerint a munkácsi honvédegyezred kerül a helyükbe Szegedre. Kár, hogy nem a 46 osok jönnek vissza Brassóból, legalább sok jó makói közelebb lenne szűkebb házájához.

Cirokszakáll eladás Mezőhegyesen. A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtokon termelt mintegy 120 méterhossza cirokszakáll eladása céljából április hó 6 án délelőtt fél 11 órakor a ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében versenytárgyalás fog tartatni.

A kis gyermek halála. A szegedi törvényszék ma vonta felölöslegre Sipos Józsefné mezőhegyesi asszonyt, akinek egy éves Ferenc nevű fia egy érietlen pillanatban megivott egy csésze zsir-szódát, amely megölte a kis gyereket. A csendőri nyomozás során kiderült, hogy a szóda hollétért Siposné nem is tudott, mert az a vele közös konyhán élő Torma Ferencé volt. A nyomozás során megállapították továbbá, hogy a kis gyerek el nem érhette, hanem azt valószínűleg a vele játszó Tormáné idősebb kis fia adta oda neki. A szegedi királyi törvényszék anybitő körülmények vette, hogy Siposné férje boronult s így ő gondoskodik családjáról, viszont a kis fiú csak egy főtőrára hagyta egyedül, ezért Sipos Józsefnét a vád alól felmentette.

Öt vagon petróleum kisiklott és azétfolyt az aradi állomásra. Tegnap este tíz óra tájban a vasúti gyorsúrakat közelében az erdélyi tehervonat eddig ismeretlen okok folytán kisiklott. A tehervonathoz öt vagon petróleum tartány volt csatolva és a kisiklás következtében ez az öt vagon sérült meg legjobban. Mind az öt tartány használhatatlanná vált és a bannák levő harmincezer liter petróleum kiömlött. A késő esti órákban a rengeteg petróleum az egész várost elárasztotta szagával. A pályaudvaron siettek a még megmenthető olajat felszivattyuzni, de a petróleum legnagyobb része egy közeli csatornába folyt, mely azt az élővíz csatornába vezet le.

A bábákat is összeírják. A rendkívüli gyermekhalandóság okainak kifürkészése céljából a belügyminiszter elrendelte, hogy minden hatóság tartozik legkésőbb március 31 ig a küldött statisztikai lapok szerint a működésben

levő bábákat összeírni s az adatokat április 10-ig a Központi Statisztikai Hivatalba felküldeni. Szóval csak egy kis statisztika készül, ép ezért nem kell megijedni a tudós gölya néniknek, nem fogják őket requirálni s bábaközpon-tot sem fognak létesíteni.

A hadifogoly-listák árusítása. Budapestről jelentik: A hadügyminiszterium tudvalevőleg március 11 én adta ki az első számú hadifogoly-listát, amely azoknak a hadifogolyoknak a névsorát tartalmazza, akiknek illetőségi helyét vagy csapatbesztását a Vörös Kereszt Egyesület, vagy az ellenséges államok vörös keresztjei által adott veszteség listák adataiból eddig pontosan megállapítani nem lehetett. Az első számú hadifogoly-jegyzék — amely 260 oldal terjedelmű — körülbelül 15 000 hadifogoly nevével közli alfabetikus sorrendben. A hadifogoly-listának újabb számai szintén már a legközelebb megjelennek. A hadifogoly-listákra száz ivenkint 2 K 50 fill. t lehet előfizetni az udvari és állampománál (Verlag der K. u. K. Hof- und Staatsdruckerei, I, Seilerstraße 24.)

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: özv. Marjai Antalné Dura Klára 71 éves, Rosenwasser Jenő 3 hónapos korában.

Egy makói fiu — Montenegróban

Érdekes levél a fekete hegyek országából

Makó, április 4.

Igen érdekes levelet irt egy makói fiu Montenegróból. Leírja az ottani állapotokat s élményeit aittél a perelői kezdve, hogy Montenegróba vitték őket. Az érdekes levél a következő:

Utazásunk március 5 én Szerbiából Fiuméba ért. Itt egy napig kellett várni, míg megkaptuk a Ferenc József nevű nagy tengeri hajót. A 2000 embernél többet és vagy ötven kocsit, lovat, ökröt, municiót csak úgy nyelte a hajó belseje. Mi csak néztük, hogy mi fér egy tengeri hajóba és 7-én észrevétlenül elhagytuk Fiume városát.

Délre kelve elértük Zára kikötőt, hol a hajó estig az öbölben vesztegelt. Este 5 órakor leparancoltak mindenkit a hajó belsejébe.

Nem tudtuk, miért jött most ilyen hirtelen parancs, még az ember dolgára is jelentkezéssel mehetet: fel a fedélzetre. En is jelentkeztem éjnek idején, s akkor láttam a tengeren, hogy fedezet alatt megyünk, mert ellenséges területen vagyunk. Még pedig egy nagy pánólos elől és két oldalt egy-egy cirkáló között.

Röggelre kelve nagy szél kerekedett, az ugynevezett bőra szél lehetett, mert igen hideg és erővel le akarta taszítani az ember-

a fedélzetről. Mikor felbujtunk a hajóból, láttunk egy szép kikötő várost, a hajónk két kilométer távolságban a parttól kikötött.

Fúj a szél, de nagyon. Este ismét le a fenékre volt a parancs, már tudtuk, hogy az éjjel ismét ellenséges tengerre jutunk. Kezdünk még félni is, a szél hajónkat himbálta, az ember szédült, mert szárazföldi ember ilyen még nem érzett, majd hányinger kezd élni egyiket-másikat, mindenki fél a tengertől és a hajótól, míg végre elértük Spalató kikötőt.

Igen szépen tűnik fel a tengerrel nézve. Innen ismét éjjel mentünk tovább és reggelre Ragusa felé kötött ki a hajónk nyílt tengeri kikötőben.

Már nemcsak féltünk, hanem valósággal úgy érezte az ember magát, mikor jött a parancs, hogy le a hajó fenékre, mintha a sirdőderbe meenne az ember. Lent tikkasztó a meleg, a hajó hímabáldzik a nagy szélről és a félelem, hogy hátha jön az ellenséges terpedő, és itt less halálunk, a halak megesznek.

Végre 11 óra délre elértük Cattaró kikötőjét itten kiállás lett, s örömmel jöttünk ki a hajóból, melyet kopersóknak képseltünk már, mert egy elasz ember utazás közben meg is halt a hajónkon, melyet egy szép kikötőben kopersóba tettek és négy katona kivitte a temetőbe. Addig mi a hajón vártunk.

Cattaróban szép sétakert a tenger mellett, a vár körül mindennél viz folyik, ériési hegyekkel környezve. A vár falán 3 magaslattal jelzi a várat. Estére kelve leszálltam a partra a hajóról és bementem a városba, de nem tudtam mindjárt bejutni, sokáig kellett keresnem, míg végre megtaláltam a vár kapuját, melyen be kellett jutni a városba. Kenyeret kerestem, de már 8 óra lévén, sárva volt a péküzlet. A vár kapuja 18 lépés széles falazattal van bent a városban. Keskeny utcák, alig fél elhárom ember egymás mellett, és amint felnéztek, négy és öt emeletes házak vannak benne, amit a tenger felől még a hajóról sem lehetett látni. A vár belsőjében szép házak, templom és színház is van. Éppen jártam a térségen.

A főtere akkora, mint Makón a kenyérszínház területének negyedrészé. Csak nem győzők bámulni, hogy a hajóról semmit sem lehet észrevenni, hogy mi van bent a várban, és igen feltűnt, hogy 4 és 5 emeletes házak vannak és igen szűk utcákkal. Három oldalán igen magas hegyek, 1400 méteresek. Mindenütt magyar katonák, a fák zöldök.

Itt kaptunk a menetelés előtt dohányt és kenyeret. Az új tavaszias volt, babér fák alatt töltöttük az éjt, nem úgy mint Szerbiában kősziklákön. Cattarónak re-

mek temetője van, gyönyörű egyenes égnaknyuló fenyőfákkal. Most is éppen egy katonát temettek el, kísérője tíz katona volt és a pap. Egyszerű gyaloglatlan kopersóba lett a kövesekbe letéve.

Cattaróbel 12 óra reggel 7 órakor indultunk fel a hegyre Montenegro felé, a hegyet nagynehezen megmásztuk délután 1 órára. A hegy 1600 méter magas, az ember ába majd le szakadt, harcosasszú bakancsomban ugyan megkoptatja a kőszikla, kigyóalaku utakon haladva fel, a fejünk felett nagy vasokozarakban vastag drótkötélen bányásszák ki az aranyat és rezet. Végre délután 3 órára elértük Lovoson nevű várost, mely már Montenegró terület, elől 5 hazánkunk körépszerű házaival áll, beljebb apró kvadrátba épült kis viskók, csupa kősziklából. Van teteje szalma, kőmány az nem látható egyetlen házakon se, itt bekvártélyostak a templomba, de itt már a templom másik esapatnak volt kiadva éjjeli kálásra és a századunknak kikellett jönni, éppen esett az eső, de nagyon, jéggel és mekának most ebben a viharba 1200 méter magasságban ott kellett állni az ég alatt a további parancsot várva, átázva a bőrig. (Folytatjuk)

Holttest az uton

Véres titok

Makó, április 4.

Nagyváradon a Holdvilág-utóban vasárnap éjjel egy óra tájban az arra hajtó Székely József bérkocsis az utstetén keresztbe fekve egy véres emberre bukkant.

Bevitte a közeli mulatóba. A mellén saarott sebeket észlelték. Átszállították a kóskérházba, ahol a nála talált írásköböl megállapították, hogy Morus Sándor tizenhat éves inasfiával azonos.

Kihallgatni nem lehetett, mert anélkül, hogy újra eszméltre tért volna, meghalt. A rendőrség nagyarányu nyomozást indított a rejtelmes esetben.

Egy kisasszony azonnal felvételik IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Egy ügyes vincellér keresztetik IRITZ SAMUEL özv. cégnél.

Szerkesztői üzenet

N. N. Bár névtelen levelekre nem válasszunk, az Ön levelével mégis kivételesen foglalkozunk. Sőt mai vesécekkünk ép az Ön levelének hatása alatt íródott. Tudjuk nagyon jól, hogy a makói asszonyok mily szorgalmasak s munkások s bizony mondjuk, hogy mindenki megemelheti kalapját a derék makói asszonyok munkássága a szorgalma előtt.

REGÉNY.

Egy világváron rejtelmei.

(1152)

117. fejezet.

Ujabb csapás.

— Mi bántja az én uradomat?

— Beppe! mondá Mária szerényen, fájdalmas szívvél tudtadra kell adnem válaszait.

— Hah! kiáltott fel Beppe felindulva, nemde a hercegné akarják a signorát kényszeríteni?

— Kényszerítésről nincs szó — a herceg nem is jön el többé hozzánk, mert félreérthetetlenül tudtára adtam neki, hogy kár magát tovább fárasszani.

Beppe erre felujjongott.

— Mindannak dacára válnunk kell! tette hozzá Márta.

— Visszatérnek hazájukba? kérdé Beppe ijedten.

— Még nem tudom, mire fogja magát atyám elhatározni! De azt tudom, hogy összejövetelünket nem nézné szívesen s én nem akarok neki újabb fájdalmat okozni.

Beppe lehorgasztá fejét. Határtalan fájdalom tükröződött le arcán. Egyszerre felvágta fejét:

— Signora! Ez lehetetlen! Ebben én bele nem nyugodhatom! Meg kellene halnom, ha nem láthatnám többé.

Szenvedélyesen megragadta Márta kezét és szívéhez szorította:

— Nem lehet, nem lehet! kiáltá. El nem maradhatok a signorától! Leszek rabzolgája, leszek kutyája, de utána megyek!

— Hava gondolsz Beppe — atyám ezt nem engedné!

Erre elmondta Misi történetét.

— Ebből láthatod, hogy atyámnál visszatérésre találna a mi ismeretségünk.

— Oh signora, miért nem mardja, hogy szerelmünk?

— Nem, nem Beppe! Nekünk nem szabad egymást szeretnünk!

Beppe felszökött és szenvedélyesen kiáltá:

— Igen, mert én egy szegény komédiás vagyok! De vajjon a szegény ember ki legyen rekesztve a boldogságból? Vajjon a gazdag urek szerelme különb, mint a miénk? Oh signora ne bízzék a gazdagokban! Elégszer láttam én, mily nyomerult hitszegők ezek! A nő csak játékszer kezükben! Nem igazi szerelem az, ami bennük lobog, hanem undok kéjvágy, melynek kielégítése után ott hagyják őt megtört szívével, keservével és csalódásával. Amde az én szerelmem olyan tiszta, mint az égi

láng, mely a felhők titokteljes méhében fogantatik! De rembol is mint a villám . . .

Folyt. köv.

Árverési hirdetés.

Április 6-án délután 4 órakor a csanádi vasut Makó állomásán

74 zsák vöröshagyma, 2885 kg., mint kézbesíthetetlen szállítmány elárvereztetik.

Makó, 1916. április 4-én.

Allomástfőnök :
BABOS.

Értesítés.

Fog-koronák, hidak, egész fogsorok, szájpaddás nélkül, aranyból, platinából, fogtömések és ezüst amalgamból és a fog színével azonos porcelánból, fog-kövek eltávolítását, fogak fehérítését és hibás fogsorok átalakítását elvállalom. 23 éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt több éveken keresztül Budapesten és Berlinben tapasztaltam, felbátorít arra, hogy ezen szak tudásom a nagyérdemű közönségnek becses figyelmébe ajánljam. — Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón.

Makói Urania Színház

Csütörtökön, április 6-án este fél 9 órakor:

Tavaszi dér

Dráma 3 felvonásban

Fern Andra

a főszerepben.

Kíváncsi kiegészítő műsor!

Helyárok a rendezések.